

Ögey kitabları yandırın

(*Tural Turan*)

...Erməni belə qırmamışdı
bu köyü,
Heç belə hənirtisiz
qalmamışdı
Qartmış mamırdan daş
salmamış "öy"ü...
Hara küylədiniz
adamları?!
Bu kəndə kitab yaraşmır,
demişdi atam,
Kitablar sətir - sətir işlədi,
Boşaltdı evləri dam -
dam...
Oxumuşlardan bizə nə
xeyir gəldi,
nə nam!
Apardı qaşığı - qaşığı,
qocaltdı işığı - işığı...
Otel otağına bənzəyir,
indi kəndimiz...

(*Göycənin başdaşına
yazılmış şeirdən*)

Allah heç kimə yatarkən bircəciyinin intiharını, aylarkən anasının əlində göz yaşları içərisində bir parça kağız uzatmasını göstərməsin. Hələ yarıyuxulu halda göz yaşının rəngini aydınlaşdırma bilməməyi bir yana. İlk sevginin intiharının adamı kitablara tiryaki düşməni etdiyinin fərqi isə çox sonralar varırsınız:

- Anası ölmüş sənə yazıb, al oxu, bədbəxt balam.

Cijimin əlindəki məktubun rəngi bozarmağa başladı. Onun adəti idi. Cəmi bircə cümlə yazılmışdı:

“Məni bağışla Çolpan, səni bu cümləni oxuyanda məni əzrailə qoşulub qaçmış görəcəksən. İmza: Sənin Göycən. Saat 04:28...”.

Dörd ildən sonra qəbristanlığa tələsirdim. Səhərin alaqaranlığında qatardan Ağstafa qatarından düşüb Gəncədən oturduğum taksini düz kəndin ayağına – qəbristanlığa

sürdürməkdə məqsədim əlimdəki əmanəti sahibinə təcili çatdırmaq idi. Taksi sürücüsünə on manat uzatdım:

- 17 kilometr. 9 manat. Amma xırdam yoxdur. Əvəzində çantana kömək edə bilərəm.

- Sağ olun, özüm daşıyaram.

- Qəhrəman adamsınız. İlk dəfədir qəbirlərin arasında yaşayan bir ailəyə rast gəlirəm...

- Bir yox, iki ailədir.

Məzun günündə sinvolik diplom təqdimatında adımın bir neçə dəfə çəkildiyini eşitməmişdim. Mən Göycə Alpansoy adını gözləyirdim. Dörd ilin illikovan xəyalından məzun günündə belə qopa bilmirdim. Dörd il idi ki, diplomalma mərasimini Göycə Alpansoy adına xəyal edirdim:

“Yekun ortalaması 99,8 bal. Çolpan Dəmirli. Universitet birincisi (gurultulu alqışlar)”.

Silkələdilər, oyandım. Belə bir məqamda gözlərin açıq ya bağlı olmasının nə fərqi var axı. Ayağa qalxdım. Rektorun əlindən diplomu qarıb öpdüm. Alnımın üstünə qoyub saxladım. Diplomunu aldım, Göycə - dedim. Doğrudan da bu dörd ili o, oxumuşdu və qırmızı rəngli kağız parçasının əsl sahibi Göycəm idi.

Qəbiristanlığa çatanda çaıb qalmışdım. Qəbir ikiləşmişdi; mərmərin yanında mərmər rəf də inşa edilmişdi. Kitablar isə mərmər deyildi. Mərmərin arxasında isə məktəb direktorumuz Alrı müəllimin qəbiri. Ötən il rəhmətə getmişdi. Doğrusu, heç kim deməmişdi öldüyünü, xəbərim yox idi. Ətim ürپəşdi. Diplomu Göycənin qəbrinin üstünə qoydum. Yerdən bir kərpic qırığını götürüb sinə daşını taqqılatdım:

- Gətirmişəm – səhərdir, oyan a tənbel, götür. Bir azdan gün çıxacaq, heyfdi, saraltmasın. Əziyyətinə hayıfın gəlsin. Dörd ilin əziyyəti var.

Mayın səkkizi günü Şuşanın işğalının növbəti ildönümü tədbirindən sonra dərşimiz boş idi. Aybəniz müəllimin tarix dərşinə neçə müddət idi ki, analıq məzuniyyəti səbəbi ilə qayıb düşürdü. Göycə ilə birgə qayıtdıq evə. Onun qalaqapıdan – darvazadan içəri girdiyini görüb evimizə gəldim. Çəpər qonşusu idik. Elə indi də eləyik.

Yarım saatdan sonra anam yarpaq dolmasına sarımsaqlıq qatıq almaq üçün məni təzədən Sona xala gilə yolladı. Göycənin atası ilə qışqıra-qışqıra danışdığını eşitdim:

- Mənim arzularımın, xəyallarımın üstündən xətt çəkə bilməzsən, ata. Jurnalist olacağam, vəssalam. Oxumağıma razı olmasan öldürərəm özümü, eşdirsən, öldürərəm.

- Kəs səşini! Dörd uşaq göndərmişəm Bakıya. Heç biri qayıtmadı. Hərəsi bir küncdə ilişib qaldı. Səni ölsəm də buraxmaram.

- Niyə yanında qalsınlar ki? Böyütdün, oxutdun, sağ ol. Qoy öz karyeralarını qursunlar. Öz həyatlarını bildiyi səmtə yönəltsinlər ata. Bir mən qalmışam. Buradakı evimizi satıb gedib oradan bir ev alırıq. Mən də, qardaş-bacılarım da bir yerdə qalırıq. Daha kirayələrdə özgə evi isindirməzlər. Ana ütüsü, ata kölgəsinə sığınarlar.

- Bu ev atamdan qalıb, a qızım (səsi xırıldadı). Məndəmi Aruzun beyvejdə gədələri kimi ata ojağımının damını mamıradım? El qınayar məni. Bilmirəm kim yazır o kitabları. Görünür siz oxuyan kitabları bizimkilər yazmır, başqa daşın altından çıxırlar. Evdə nə qədər ögey kitab var yandıracağam hamısını. Qurd yağı sürtülüb elə bil hamısına. Yoxsa evə-ailəyə bağlı olardınız. Mənim tərbiyəmdən çıxıb o kitablara göz kəsiləndən cığırınızdan çıxdınız hamınız. İki oğuldan biri gəlmədi yanıma. Ölsəm də qoymaram, vəssalam.

Söhbətə nə qədər qulaq kəsildiyimi xatırlamıram. Şüşəbəndin altından dinləyirdim. Yəqin ki, məni görməmişdilər.

Qatığı üzbəüz qonşumuz Sayalı xaladan alası oldum. Evə qayıdanda qatığı anama verib, tirtredə-titredə yatdım. Yuxuya getməmişdən əvvəl özüm-özümə həkim, sonra jurnalist kimi göründüm...

Göycəni - adının mənası “mələk”dir – lüsturun burğac keçirmələrinə ilişdirilmiş ipindən atam endiribmiş. Alpi müəllimi isə dəfəndən sonra “özünü öldürmə həddinə çatdırma” maddəsi ilə həbs etmişdilər. Qolları qandalsız minmişdi maşına. Üç il sonra həbsdə qəfil ürəyi tutub, keçinmişdi. Alpi müəllimin üçü günü atam mağarda eşdib ki, Göycə ilə bir-birimizi sevirmişik. Gəlib rəflərimi eşələyib. Dörd il əvvəlki gündəliyimi vərəqləyib. Birdən belə bir nota rast gəlib:

“28 iyun 2006 – cı il.

Tanırköydə çərşənbə günü – od axşamıdır. Bu gün Göycə ilə qərara gəldik ki, universiteti bitirdikdən sonra mən həkim, o, da jurnalistika ilə bağlı kitabları bir yerə yığıb kənddə kitabxana açaq. Uşaqları həkimliyə və jurnalistikaya yönləndirmək üçün... Kitabxanaya nəzarəti isə atalarımıza tapşırıraq ☺ ...”.

Atam gündəliyi anamdan xəbərsiz Sona xalaya göstərib, Göycənin bütün kitablarını gecə ikən bizə daşayıb. Alpi müəllimin baş daşını düzəldənlərə min manat verib. Mərmərdən 500 kitablıq rəf yığdırıb. Keçirmə qapaq qoydurub, kitabları yağışdan qorumaq üçün...

Qəzaya düşəndən sonra Alpi müəllimin böyük oğlu Altay ailəsi ilə birlikdə kəndə qayıtdı. Bir ona sevinirəm ki, Göycənin can verdiyi evin kirəmitini mamır basmayacaq.

Diplomu Göycənin rəfində gizlədiyim günün səhəri bütün Tanırköy əhli bizim onunla sevgimizdən danışdı. “ANS”-in məzun günündən hazırladığımız reportajda məni göstəribmişlər. Orada dediklərimi ilk dəfə eşidirdim:

“Mayın 9 – u səhər Göycə məni də, özünü də məğlub etdi. Bir ayın içində havalı – havalı dördüncü ixtisas qrupunu üçüncüyə dəyişdim. Ortabab balla jurnalistika fakültəsinə daxil olsam da, universiteti birinci olaraq bitirməyimin qarşısında özüm də aciz idim. Əlimdəki bu kağız parçasının iki sahibi var”.

Özüm haqqında danışmağı sevməsəm də, dörd ildir ki, onlayn xəbər saytında işləyirəm. Səhiyyə bölməsinin redaktoruyam. Ögey müəllifləri isə ümumiyyətlə oxumuram.

Bir daha deyirəm, Allah heç kimə yatarkən bircəciyinin intiharını, ayılarkən anasının əlində göz yaşları içərisində bir parça kağız uzatmasını göstərməsin.

P.S: Yəqin nə vaxtsa atamın tikdirdiyi evin damını mamır basacaq. Qırx ya əlli iləmi bilmirəm... Çünki Alrı kişidən fərqli olaraq atamın ehtiyatda topal oğlu belə yoxdur.

Ögey müəllifli kitabları yandırmağa baş qoşan bir adam düzələrmə sizcə?..